PILNS TULKOJUMS NO LATĪŅU · VENĒCIJA 1589 UN 1595

Pāvestu pareģojumi

Abata Joahima «Vaticinia» un svētā Malahija pareģojums

30 GRAVĪRAS · 112 MOTO

LĪDZ PĒDĒJAM PĀVESTAM — PĒTERIM ROMIETIM

BLUSABOOKS

GUDRĪBAS GRĀMATAS

Pāvestu pareģojumi

Abata Joahima «Vaticinia» un svētā Malahija pareģojums par pēdējo pāvestu

Trīsdesmit pareģojumi ar 1589. gada Venēcijas izdevuma gravīrām un Paskvalīno Redžizelmo skaidrojumiem, abata Joahima dzīve, Rats un Turku orākuls, un visi 112 Malahija moto no Arnolda Viona 1595. gada grāmatas — pilns tulkojums no latīņu, ar vērēm

BlusaBooks · MMXXVI

❧

Tulkojums, vēres, priekšvārds un komentāri © 2026 SIA "Blusa Entertainment".

Avoti: «Vaticinia, sive Prophetiae abbatis Ioachimi & Anselmi episcopi Marsicani», Venēcija: Hieronymus Porrus, 1589 (izdevējs un komentētājs Paschalinus Regiselmus), — Getty Research Institute eksemplāra digitālā kopija (Internet Archive), publiskais domēns; Arnold Wion, «Lignum vitae», Venēcija, 1595, II grāmata, 307.–311. lpp., — Bavārijas Valsts bibliotēkas eksemplāra digitālā kopija, publiskais domēns. Gravīras un lappuses apgrieztas un tonētas. Krāsainās ilustrācijas — mūsdienu darbs.

BLUSABOOKS · MMXXVI

SATURS

Priekšvārds 7

Titullapa un veltījums 11

Redžizelmo priekšvārds lasītājam 17

Abata Joahima dzīve 21

Pareģojumi I–XV 30

- Paskvalīno Redžizelmo piezīmes un apsvērumi par Joahima un Anselma pareģojumiem 30
- Nākamā pāvesta pazīmes un norādes no ļoti seniem rokrakstu pareģojumiem 34
- I. «Viņš sapulcinās zvaigznes, lai tās mirdzētu debess velvē» 37
- II. «Ar atslēgām viņš aizslēgs un neatslēgs» 39
- III. «Viņš izturēs smagas miesas grūtības» 41
- IV. «Lapsas balss pazudinās valdīšanu» 43
- V. «Austrumi dzers no Dieva dusmu biķera» 45
- VI. «Viltīgi tu ienāci, vareni valdīji, vaidēdams mirsi» 47
- VII. «Stiprie vīri skaudības dēļ paliks kā bāreņi» 49
- VIII. «Viņš kļūs kustīgs un nekustīgs un izpostīs daudzas jūras» 51
- IX. «Pret Balodi cīnīsies šis visneglītākais garīdznieku tēls» 53
- X. «Viņš dos gaismu sešām planētām, un viens beigās pārspēs to mirdzumu» 55
- XI. «Viņš balinās savu stolu Jēra asinīs» 57
- XII. «Vilks dzīvos kopā ar Jēru un kopā ar to ēdīs» 59
- XIII. «Šis viens pats atvērs Grāmatu, kas rakstīta ar dzīvā Dieva pirkstu» 61
- XIV. «Sarkanie ziedi pilinās smaržīgu ūdeni» 63
- XV. «Tu esi briesmīgs — kas tev pretī stāsies?» 65

Pareģojumi XVI–XXX 67

- XVI. «Slepkavība; Balaela dēli sekos» 69

XVIII. «Grēku nožēla ies Sīmaņa Burvja pēdās» 75
XIX. «Apjukums un maldi tiks samaitāti» 77
XX. «Nabadzības cildināšana, paklausība, šķīstība, rijības un liekuļu iznīcība» 79
XXI. «Griezums; liekulība būs negantība» 81
XXII. «Slepkavība; Balaela dēli sekos» 85
XXIII. «Vara; klosteri atgriezīsies ganu vietā» 87
XXIV. «Laba žēlastība; simonija mitēsies» 89
XXV. «Vara būs vienība» 93
XXVI. «Laba lūgšana izdalīs dārgumu nabagiem» 97
XXVII. «Labs nodoms; mīlestība būs pārpilnībā» 101
XXVIII. «Iepriekšēja godināšana būs saskaņa» 105
XXIX. «Laba izdevība; dzīvo svētās lietas mitēsies» 109
XXX. «Godbijība un dievbijība pieaugs» 111
Skaidrojumu noslēgums 112

Rats 113

Turku orākuls 118

Svētā Malahija pareģojums 123

Arnolds Vions par svēto Malahiju 124
Svētā Malahija, arhibīskapa, pareģojums par augstākajiem priesteriem — Pāvesti ar Čakonsa skaidrojumiem (1–74) 126
Pēteris Romietis 134
Pēc saraksta 136

Komentāri 137

PRIEKŠVĀRDS

Abats Joahims naktī raksta savus skaidrojumus (ilustrācija)

Kopš viduslaikiem cilvēki gribējuši zināt, kas sēdēs Svētā Pētera krēslā pēc pašreizējā pāvesta un cik ilgi vēl stāvēs Roma. Šajā grāmatā ir divi slavenākie atbildes mēģinājumi — divi «pāvestu pareģojumi», kas gadsimtiem gāja no rokas rokā, tika pārrakstīti, iespiesti, skaidroti un apstrīdēti. Abi te ir pilnā tulkojumā no latīņu valodas, tādā veidā, kādā tos pirmo reizi ieraudzīja 16. gadsimta lasītāji Venēcijā.

Pirmā daļa: «Vaticinia» ar gravīrām

Ap 14. gadsimta sākumu Itālijā parādījās dīvaina grāmatiņa: piecpadsmit attēli ar pāvestiem, dzīvniekiem, zvaigznēm un noslēpumainiem priekšmetiem, un pie katra īss, tumšs teksts. Tā sākas ar vārdiem «Genus nequam» — «ļaunā cilts», un pirmais tās pāvests ir Nikolajs III no Orsini dzimtas, kuras vārds nāk no lāča (itāliski «orso»). Pētnieki to saista ar Benedikta XI laiku (1303–1304) un ar cīņām ap pāvestu vēlēšanām; daļu attēlu un domu tā aizguva no vecākiem bizantiešu pareģojumiem, ko piedēvēja ķeizaram Leonam Gudrajam.

Dažus gadu desmitus vēlāk kāds atdarinātājs uzrakstīja otru piecpadsmit pareģojumu sēriju, kas sākas ar vārdiem «Ascende calve» — «Kāp augšā, plikgalvi». To parasti datē ar laiku ap 1330. gadu. Kopējā grāmatā — arī 1589. gada izdevumā — jaunākā sērija iespiesta pirmā (I–XV), bet vecākā «Genus nequam» seko kā otrā (XVI–XXX). Vēlāk abas sērijas savienoja vienā, trīsdesmit pareģojumu grāmatā, un līdz Konstancas koncilam (1414–1418) tā jau bija pazīstama kā kalabriešu abata Joahima no Flores (ap 1135–1202) darbs. Joahims bija slavens Bībeles skaidrotājs, kas mācīja par trim pasaules laikmetiem, — taču nomira apmēram simt gadus pirms šo pareģojumu rašanās. Viņa vārds tiem tika piešķirts tāpēc, ka viņš bija viduslaiku pazīstamākais pravietis.

Saglabājušies apmēram piecdesmit šīs grāmatas rokrakstu, katrs ar saviem attēliem un savu secību. 16. gadsimtā to sāka iespiest. Šajā grāmatā tulkots Venēcijas 1589. gada izdevums, ko sagatavoja Paskvalīno Redžizelmo un iespieda Džirolamo Porro. Redžizelmo salīdzināja astoņus rokrakstus un septiņus iespiedumus, lika no jauna iegravēt attēlus vara plāksnēs, pievienoja Joahima dzīves aprakstu, noslēpumainu «Ratu», kas it kā sākas ar pāvestu Piju IV, un «Turku orākulu» — turku valodā rakstītu pareģojumu par Osmaņu impērijas likteni. Katram pareģojumam viņš uzrakstīja garu skaidrojumu, kurā citē kabalu, Bībeli, vēsturniekus un savu laiku astronomus.

Grāmatā katram pareģojumam ir savs atvērums: kreisajā lappusē 1589. gada gravīra ar latīņu un itāļu virsrakstu, labajā — pareģojuma teksts, malu piezīmes un

Redžizelmo skaidrojums. Izdevumā viss iespiests divās valodās; itāļu teksts ir latīņu teksta tulkojums, tāpēc te tulkots latīņu teksts, un tikai tur, kur itāļu tekstā ir kas jauns, tas norādīts atsevišķi.

Otrā daļa: svētā Malahija pareģojums

1595. gadā Venēcijā iznāca benediktīniešu mūka Arnolda Viona grāmata «Lignum vitae» — «Dzīvības koks», kurā viņš uzskaitīja sava ordeņa ievērojamos vīrus. Pie īru bīskapa svētā Malahija (1094–1148) Vions iespieda īsu latīņu sarakstu: 111 īsus moto, katru vienam pāvestam, sākot ar Celestīnu II (1143), un noslēguma vārdus par «Pēteri Romieti», kura laikā «septiņu pakalnu pilsēta tiks sagrauta». Vions raksta, ka šis teksts, cik viņam zināms, vēl nekur nav iespiests. Pie pirmajiem moto ir pāvestu vārdi un skaidrojumi, bet Vions piebilst, ka tie nav paša Malahija, bet dominikāņa Alfonso Čakonsa (1530–1599) darbs.

Malahijs bija īsta vēsturiska persona: Armas arhibīskaps, vēlāk Daunas bīskaps, kas nomira 1148. gada 2. novembrī Klervo klosterī Francijā savā drauga Bernarda no Klervo rokās. Bernards uzrakstīja viņa dzīves aprakstu, kurā stāsta arī par Malahija pareģošanas dāvanu, — taču par pāvestu sarakstu tajā nav ne vārda. Neviens to nepieminēja četrsimt gadu, līdz Viona grāmatai.

Lasot sarakstu, viegli pamanīt, kā mainās tā raksturs. Līdz 1590. gadam moto ir pārsteidzoši precīzi: tie ir vārdu spēles ar pāvestu dzimtām, dzimtajām pilsētām, ģerboņiem un kardinālu titula baznīcām — cūka sietā Krivelli dzimtai, «mazais cilvēks» Pikolomini, «no debess rasas» Rosāno arhibīskapam no Kalabrijas, kur vāc mannu. Pēc 1590. gada moto kļūst vispārīgi un daudznozīmīgi. Vēsturnieki jau 17. gadsimtā (jezuīts Klods Fransuā Menetrjē 1689. gadā) secināja, ka saraksts sastādīts ap 1590. gada konklāvu, un tā pirmā daļa ņemta no Onofrio Panvinio 1557. gada pāvestu vēstures — ar visām tās kļūdām. Moto «Ex antiquitate Urbis» («No Pilsētas senatnes»), domājams, bija paredzēts kardinālam Džirolamo Simončelli no Orvjeto (latīniski Urbs vetus — «vecā pilsēta»), bet ievēlēja citu.

Mūsu izdevumā Malahija saraksts dots pilnībā kopā ar Čakonsa skaidrojumiem tulkojumā. Pie moto pēc 1590. gada, kur Vionam nav nekā, pievienojam, kuram pāvestam tos piedēvēja vēlāki skaidrotāji, — lai lasītājs redz, kā saraksts «tika piepildīts». Pēdējais moto «Gloria olivae» tradicionāli attiecināts uz Benediktu XVI (2005–2013). Pēc viņa bija Francisks (2013–2025), un kopš 2025. gada 8. maija pāvests ir Leons XIV. Pareģojumu nepiepildām un neskaidrojam nākotni — dodam tekstu un to, ko par to zina vēsture.

Kā lasīt šo grāmatu

Tulkojums ir pilns un tuvs oriģinālam; laikmeta vārdi un uzskati atstāti, kā tie ir. Nesaprotamie vārdi, personas un vietas paskaidroti vērēs tās lappuses apakšā, kur tie parādās pirmo reizi; vēres katrā lappusē numurētas no 1. Malu piezīmes, ko Redžizelmo iespieda pie teksta, dotas vērēs ar vārdu «Malā». Grāmatas beigās īsi komentāri: vienkāršiem vārdiem par katru daļu, kā šie pareģojumi radās un ko par tiem zinām šodien.

Konklāvs — kardināli vēl jaunu pāvestu (ilustrācija)

TITULLAPA UN VELTĪJUMS

I DAĻA. Venēcijā 1589. gadā iespiestā grāmata sākas ar titullapu, kurā abats Joahims tur divus ritus ar latiņu un itāļu nosaukumu, un ar izdevēja Paskvalīno Redžizelmo veltījumu Trevizo bīskapam Frančesko Kornāro.

1589. gada izdevuma titullapa